



Gadael eich cartref mewn argyfwng

Yn anffodus, bydd rhai argyfyngau'n gofyn i'r cyhoedd, am resymau iechyd a diogelwch, gael eu gwacáu tra bydd y gwasanaethau brys yn ymdrin â'r digwyddiad.

Gobeithio na fydd hyn byth yn digwydd i chi, ond os ydyw, mae'n bwysig eich bod yn

gwrando ar y cyngor oddi wrth y gwasanaethau brys a'ch bod yn gadael mor gyflym ac mor bwyllog â phosibl.

Hefyd os oes gennych amser:

- ✓ Diffoddwch gyflenwadau trydan, nwy a dŵr, tynnwch allan pob plwg a chlowch bob drws a ffenestr
- ✓ Ewch â'ch 'Pecyn Argyfwng' a hefyd:
 - allweddi (eich tŷ a'r car)
 - arian a chardiau credyd
 - ffôn symudol a'r pwerydd
- ✓ Os ydych yn gadael mewn car, gwiriwch ac ystyriwch amodau gyrru cyn dechrau gan y gallai fod yn rhy beryglus (e.e. llifddwr, eira trwm). Os yw'n ddiogel i adael mewn car cymerwch ddŵr potel a blancedi.
- ✓ Cymerwch eich anifeiliaid anwes (gyda chlodwyr neu dennyn addas)
- ✓ Gwrandewch ar radio lleol am gyngor a chyfarwyddiadau mewn argyfwng
- ✓ Hysbyswch y gwasanaethau brys ar y safle os ydych wedi mynd a sut y gallwch gysylltu â chi.
- ✓ Rhowch wybod i berthnasau nad yw'r argyfwng yn effeithio arnynt o'ch lleoliad, er mwyn osgoi unrhyw bryder diangen.

Dychwelyd adref ar ôl argyfwng

Gwrandewch ar gyngor gan y gwasanaethau brys, awdurdodau lleol a chwmnïau cyfleustodau am unrhyw gamau penodol y mae'n rhaid i chi eu dilyn pan fydd yn ddiogel i chi ddychwelyd adref.

YN Y GYMUNED

Mae'n bosib y gall, a bydd, argyfyngau ar raddfa eang yn digwydd. Dros y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi gweld digwyddiadau megis eira trwm, llifogydd, methiannau cyfleustodau ac ymosodiadau terfysgol.



Roedd y gwersi a ddysgwyd yn sgil y rhain ac argyfyngau eraill yn dangos bod y cymunedau hynny a oedd yn barod am ddigwyddiadau brys mewn sefyllfa well i ddelio â'r effeithiau.

Gall mesurau cydnerthu cymunedol fod cyn lleied â dynodi pwynt cyswllt o fewn y gymuned i dderbyn rhybuddion a negeseuon gan y gwasanaethau brys, Cyfoeth Naturiol Cymru ac awdurdodau lleol, i gydweithio i ddatblygu 'Cynllun Cydnerth Lleol'.

Pam cael 'Cynllun Cydnerth Lleol' mewn lle?

Diben cydnerthedd cymunedol yw annog pobl i gynllunio a bod yn barod i roi ymateb hunangymorth ar waith mewn cymuned sy'n cael ei heffeithio gan argyfwng. Mae profiad wedi dangos y gall yr ymateb arferol a ddarperir gan y gwasanaethau brys a'r awdurdodau lleol gael ei oedi weithiau oherwydd maint a/neu natur yr argyfwng. Ar yr adegau hyn bydd unrhyw beth y gall y gymuned leol ei wneud i gefnogi ei gilydd yn helpu.

O ble i gael rhagor o wybodaeth?

Cysylltwch â'ch cyngor cymunedol, yr asiantaeth wirfoddol leol a'r adran cynllunio brys/argyfyngau sifil posibl yr awdurdod lleol i gael rhagor o wybodaeth ac i gymryd rhan. Gallwch hefyd holi am y cynlluniau cymydog da sy'n gweithredu yn eich ardal a/neu sut y gallwch wirfoddoli i helpu'r cymunedau.

EICH BUSNES

Os ydych yn berchen ar fusnes neu sefydliad neu'n gyfrifol amdano, a ydych wedi ystyried effeithiau argyfyngau allanol?



Os felly, a oes gennych gynllun parhad busnes? Mae cynllunio parhad busnes yr un mor bwysig i gwmnïau bach ag ydyw i gorfforaethau mawr. Gall cael cynllun parhad busnes wneud y gwahaniaeth rhwng cadw a cholli eich busnes pe digwyddai trychineb.

Beth yw parhad busnes?

Mae parhad busnes yn golygu sicrhau bod eich busnes neu'ch sefydliad yn barod mewn argyfwng.

- ◆ Sut fydddech chi'n parhau i weithredu?
- ◆ Ydych chi'n darparu gwasanaeth hanfodol i'ch cwsmeriaid?
- ◆ A fyddai'n sefyllfa 'busnes yn ôl yr arfer'?

Bydd cael cynllun dibynadwy yn helpu i sicrhau bod eich busnes neu'ch sefydliad yn dioddef yr aflonyddwch lleiaf posibl ac yn parhau i weithredu yn y pen draw.

Pam parhad busnes?

Heb gynllunio parhad busnes effeithiol gallai trychineb naturiol neu un a wnaed gan ddyn arwain at:-

- ◆ Methiant llwyr eich busnes
- ◆ Colli incwm
- ◆ Colli enw da a/neu golli cwsmeriaid
- ◆ Cosbau ariannol, cyfreithiol a rheoliadol
- ◆ Materion adnoddau dynol
- ◆ Effaith ar breimiymau yswiriant

Rhai risgiau busnes y dylech gynllunio ar eu cyfer:

Os na allwch ddarparu gwasanaethau o dan gontract, a ydych wedi ystyried pa fath o gosbau y gellid eu gosod?

A allai eich gwasanaethau hanfodol barhau yn ystod y canlynol:-

- ◆ Colli pŵer am 24 awr neu hyd yn oed dros gyfnod maith?
- ◆ Sut y byddai eich busnes yn gweithredu heb gyfrifiaduron neu delathrebu am ddiwrnod, wythnos neu fis
- ◆ Pa rai o'ch gwasanaethau hanfodol a fyddai'n cael eu peryglu pe bai eich adeilad yn cael ei wagio am wythnos a bod yr holl fynediad yn cael ei wrthod? Neu beth am fis?
- ◆ Faint o staff y byddai eu hangen i barhau i ymdrin â thasgau allweddol a sut y byddech yn eu lletya?
- ◆ A oes gennych adeilad arall i weithio'n effeithiol ynddo? A yw hyn yn ddigonol? A all staff weithio o gartref?
- ◆ Beth fyddai'n digwydd pe bai chwarter eich staff yn absennol oherwydd pandemig o fflw?
- ◆ Am ba hyd y gallwch ymdopi heb feddalwedd neu ddeunydd ysgrifennu arbennig a pha mor hir y byddai'n ei gymryd i ailgyflenwi stociau?

Dylai eich cynllun ateb yr holl gwestiynau uchod, ac eraill wedi'u teilwra ar gyfer eich busnes.

Beth yw rôl Fforwm Cydnerth Lleol Gwent?

Un o'r dyletswyddau sydd wedi'u cynnwys yn Neddf Argyfyngau Sifil Posibl 2004 yw darparu cyngor a chymorth i fusnesau a sefydliadau gwirfoddol ynghylch rheoli parhad busnes. Fodd bynnag, dim ond i awdurdodau lleol y mae'r ddyletswydd hon yn berthnasol. Felly, er na all yr awdurdod lleol baratoi eich cynlluniau ar eich cyfer (er eich bod yn gwybod beth yw eich busnes a'ch prosesau critigol orau), gall gynnig cyngor cyffredinol a chynorthwyo drwy roi manylion am wefannau defnyddiol a gwaith darllen pellach.

CYSYLLTIADAU DEFNYDDIOL

Isod ceir rhestr o rifau cyswllt ar gyfer yr asiantaethau hynny sy'n ffurfio Fforwm Lleol Gwent Gydnerth a rhai gwefannau defnyddiol i'ch helpu i gael rhagor o wybodaeth.

Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent

01495 311556

www.blaenau-gwent.gov.uk

Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili

01443 815588 (Oriau Swyddfa)

01443 875500 (Tu allan i oriau swyddfa)

www.caerffili.gov.uk

Cyngor Sir Fynwy

01633 644644 (Oriau Swyddfa)

0300 123 1055 (Tu allan i oriau swyddfa - argyfyngau yn unig)

www.monmouthshire.gov.uk

Cyngor Dinas Casnewydd

01633 656656

www.newport.gov.uk

Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen

01495 762200

www.torfaen.gov.uk

Heddlu Trafnidiaeth Prydain

08000 405040 (nad yw'n argyfwng)

http://www.btp.police.uk/btp_wales_home.aspx

Heddlu Gwent

Os nad oes angen cymorth brys arnoch, neu os mai dim ond ymholiad cyffredinol sydd gennych, dylech ddeialu 101 (y rhif nad yw'n argyfwng).

Os oes angen cymorth brys arnoch dylech bob amser ddeialu 999

www.gwent.police.uk

Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru

Os nad oes angen cymorth brys arnoch, neu os mai dim ond ymholiad cyffredinol sydd gennych, dylech ddeialu 101 (y rhif nad yw'n argyfwng).

Os oes angen cymorth brys arnoch dylech bob amser ddeialu 999

www.southwales-fire.gov.uk

Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru

01633 626262

Os oes angen cyngor iechyd arnoch, ffoniwch Galw Iechyd Cymru ar 0845 46 47 neu'r GIG ar 111.

www.ambulance.wales.nhs.uk/Default.aspx?pageid=&lan=cy

Asiantaeth y Môr a Gwylwyr y Glannau Ei Mawrhydi

Ar gyfer ymholiadau nad ydynt yn rhai brys yn ymwneud â materion diogelwch morol yn ardal De Cymru, ffoniwch Gwylwyr y Glannau EM ar 01646 690909.

Os oes angen cymorth brys arnoch, dylech bob amser ddeialu 999 a nodi 'Gwylwyr y Glannau'.

Dylid gwneud pob ymholiad arall i'r swyddfa berthnasol, a gellir dod o hyd i fanylion am y rhain ar y wefan.

www.gov.uk/government/organisations/maritime-and-coastguard-agency

Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

01633 234234

<http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/866/hafan>

Galw Iechyd Cymru

0845 46 47

www.nhsdirect.wales.nhs.uk/default.aspx?locale=cy

Iechyd Cyhoeddus Cymru

029 2022 7744

<http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/888/hafan>

Cyfoeth Naturiol Cymru

03000 655000

www.naturalresourceswales.gov.uk/?lang=cy

Dŵr Cymru Welsh Water

0800 052 0130

https://www.dwrcymru.com/?sc_lang=cy-GB

Wales and West Utilities (Nwy)

Gollyngiadau Nwy 0800 111 999

Ymholiadau Cyffredinol 0800 912 29 99

<https://www.wwutilities.co.uk/>

Western Power Distribution (Trydan)

Mae ond rhaid i gwsmeriaid ddeialu 105 er mwyn rhoi gwybod am doriad pŵer.

www.westernpower.co.uk

GWEFANNAU DEFNYDDIOL ERAILL

Fforwm Lleol Gwent Gydnerth

<http://www.gwentprepared.org.uk/index.php?id=80&L=1>

Y Swyddfa Dywydd

www.metoffice.co.uk

Llywodraeth Cymru

<http://walesresilience.gov.uk/?skip=1&lang=cy>

Llywodraeth y DU

www.gov.uk/government/publications/preparing-for-emergencies



**Dogfen a gynhrychir gan:
Gweithgor Asesu Risgiau Fforwm Cydnerth Lleol Gwent**